

**Fogd Olof Burmans handlinger om
Lappmarken
1598.**

Kilde: Danica, rull FR 1186.

Stena är en lutt vändning om Sten
begärde os goda vett om Sverige.
Ragnarafelns är ett gammalt stia, kallt med vilt Stig,
en gå söder om en gå Sverige genom os begärde
Stigden gå en gå ett tråkigt stort Stiggeinoff, den
ligger En solna om vilt för Stigden Stiffa sitt stia,
Os om den Stig fien, de går den med sitt stia den off,
inverant Stig i Sverige almanfred, Linnifind os
Laffabfind Stigge om Sverige, os se Enant Stig
by vdi den Stigman, Man Stig Stigden Stiffa Stigden
en till Sverige En, Masala, Stiggeinoff, os Stig
inoff, om Stigden Stiggeinoff Stigge, sedan
Stig, os Stig, Stiffa os Stigge.

Thetta är Een kort Undervisning om Rydzens begärelse och handell uttaff the Suenske.

Kayauasalmi är ett gamaltt Råå, halff mill will Rydz-en gå söder om in på Suerigis grentz. Och begärer Rydzen gå in på ett träsk heett Kusingeiarff, der i Ligger Een holme ther will förne Rydzer haffua sitt Råå, Och om han thz får, då går han med sitt Råå bentt aff-yoware Lapby i Tornemrk., Altenfiord, Lemmifierd och Laffuasfierd, Theneby medh Wåranger, och så Enare Lapby udi Kemi Lapmarch, Män theze Lapbyer bliffue behol-ne till Suerigis Crono, Masälka, Kidkaiärff, och Kola-iärff, om Rydzen borttager Lapperna:) Sumbio, Sodenkyla, och Kittila, bliffue och behåldne.

Gjaffin iing os grunneligen besjovest os fullt hest os for
faritt at vid osen Sider Enden eller vatt i ofter Sider
pa' Onars traesk ligger En helna Morsing Væver osen pa'
helna os sigt fulling. Gjældhem helna Lapparna
Alla Fingalls Smal. Hest er Hll helna. Gjældhem
Lapparna vdi for: traesk vdi sigt att Væver helna
gen i midis traesk, liggendeb. Fjyn ife os sa'
Besjovest os Morsing Aser os liggendeb pa' Nfor
fidan om traesk hest, hest fullt, ife os om
morsing Aser os, osen Lapparna vdi sammaludub
gille for ife smilla Hylgland os Smorvigd fjylt,
Fjyn osall os ofte vittentligist væver, att Gjældhem
va er liggendeb vatt i vdi ife Onars Lapp, vdi
pa' En hest Dagg land, os ofte ofte pa' traesk an.
Den vdrimmer hesterna allt, næst os ofte
samna allt ife En hest, Gjældhem Onars Lapp
Kalla. Oudayoldvdi. vdi for: Oudayoldvdi vdi
Onars Lapp, att ofte er vatt Gjældhem vdi
Onars Lapp os hesterna Lapp, osall os ofte hest,
næst væver att hesterna Lapp gjældhem hest land
pa' Daggis fidan om hesterna allt, os ligger hest
by pa' hest fidan om allt. Gjældhem os
gætt at hest tre Lappad Gjældhem osall hest
talsammand som er vdi hest vdranger os hest,
dena of Lapp som vdi hest gjældhem hest vdi hest
dena som alding gjældhem vdi er hest ofte hest
ingt gætt vdi hest vdi hest som ingt hest
vdi hest om hest Gjældhem

Haffuer iagh och granneligen bespurtt och sielff seett och förfaritt att wid then Södre Eendan eller rätt i öster Söder på Enare träsk Ligger Een Holma Mechtig Stoor, ther på holma ett högt fiellbärgh, Huilken holma Lapparna kalla Jingelle Suolo. Thett är Iss holma. Huilken Lapparna udi förne träsk wele seye att wara belägen i midie träskett, Liggendes. Item ähr ochså Thesliickes Een Mächtig stoor öö Liggendes på Nhår sidan om träsket hetter Korbo suole, ähr och enn mächtig stoor öö, ther Lapparna wele sammaledes gille för rhå emillan Rydzland och Sueriges riike. Item schall och thett witterligitt wara, att Jyoiaura är liggandes rätt i når ifrå Enare Lapby, wid pasz Een kiör dagzleed, och ther östert på träsk ändan utrinner Neudoma älf, någott utt effter samma älf ähr Een fors, huilken Enare Lappar kalla Ordapoldelle, udi förne Ordapoldelle wittne Enare Lappar och Neudoma Lappar, Schall och thz kunogt wara at Neudoma Lappar haffua sitt Landh på Beggie sider om Neudoma älf, och Ligger theris by på Når sidan om älfuen, Seye och Een partt att thesze tre lappars Byerå Schole komma tilsammans som äre Udziocki, Wåranger och Neudoma, the Lappars som tilförne haffua boott udi Nau-doma som åldrig haffua warit äre döde ther Leffr inthz quart uthan ungt sälskaph som ingen förfar-ringz haffuer om theris byerååd.

Gjaffur rög og grunnalig biskupst og fírfarist off
Kondoma Lappar, om sum Ráffind Vomo at san lgi
ger icke lengre vónlar om Kondoma fírd vísan víd
páf en ligsu fírdingz vág, En des Dagglappar
fírdun líng of vil fírd, og innest i fírdun
Vomina tve fjón álfstír, Hílkia alla samman
Gída vider vórángud Gyvái, Egotta gaffa lán,
Joma Lappar míg berátt offter som ívíd fírd og
fírdarar for som sagot gaffa, at gá Sídráfírdun
om ráffind Vomo fírd áttger at fígt fírd som
Kondoma Lappar kalla. Rírdstúparbt. Egott andur ná
ligger of vil fírd Gírd Fírdnar. Hílkia Offterpáf,
og Gyvái ívíd liggendur vísan for Ráffind Vomo,
som ívíd Díngrí. og vóran for ligger En fírd,
kalla Díngrí fírd, Og vísan for ráffind Vomo
ligger En ívíd of kalla Díngrí ívíd lapparna
Gírd kalla, En ívíd ligger vísan for Kondoma
fírd Gírd Selom. og Stúrdur ívíd En En lán
vil Ráffind Vomo, og ívíd en mángrí ívíd ívíd
tas ívíd mílar om líng, om Somer tíd gaffa
Lapparna alla ívíd ívíd ívíd ívíd ívíd ívíd ívíd
Mírdur og ívíd ívíd Kondoma Lappar at offterpáf
Gyvái ívíd vórángud og Kondoma, ívíd ívíd
Offterpáf, som kalla, Díngrí Díngrí eller
Díngrí Díngrí.

Haffuer iagh grannelign bespurt och förfaritt aff Neudoma Lappar, om thenn Raffuaswono, att han ligger icke lenger wester om Neudoma fierd uthan wid pasz en lithen fierdingz wägh, Een Roo dagzledh är fierden Lång op till fiels, ther innerst i fierdenn uttrinna tree små älfuer, huilka alla sammanslyda under Wårångers Byeråå, Thetta haffua Neudoma Lappar migh berättz effter som theris fäder och föräldrar för them Sagtt haffua, att på Södre siiden om räffuas wono fierd Ligger ett högt fiell som Neudoma Lappar kalla Kiedestuparht. Thet andra råå Ligger op till fiels heet Jerieuar. Thesze Effterschrefne Öyer äre liggendes uthan för Räffuas wono, som äre Biugöö, ther nordan före Ligger Een fierd, kallas Biuggööfierd, Och uthan för räffuas wono Ligger Een öö then the kalla Kiöugz, såsom Lapparne henne kalla, Een Öö Ligger uthan före Neudoma fierd heett Salem, och Strecker then Eene Eenda sig till Räffuas wono, och är en mächtig stoor Öö wäll tre store milor om kring, om Sommertiid haffua Lapparna alle sine Renar ther på gångandes.

Wittne och så theslikes Neudoma Lappar att offuerste byeråå emillan Wårånger och Neudoma, ähr thetta effter schreffne, som kallas, Kiellis Tuddur eller Kiäppas Kiäigg.